

Accelerating Change, neboli zrychlení změny

Vilém Žák

2023 Accelerating Change

změny, aby dávala smysl, potřebujeme znát alespoň několik základních parametrů. Proč danou změnu potřebujeme zrychlit a k čemu, resp. k jakému cíli, to povede. Není to z mé strany pokus o plané mentorování. Historie je bohužel přímo dlážděná dobrými úmysly se špatným koncem, a proto když se jedná o vodu, měli bychom být zvláště opatrní.

Jeden z nejznámějších příkladů „špatné praxe“ je příběh Aralského jezera, za jehož téměř úplným vysušením stála snaha o zúrodnění pouště. Podobným směrem se zatím bohužel ubírá vývoj Mrtvého moře. Za vysycháním tohoto bezodtokého jezera sice přímo nestojí zúrodnění pouště, ale omezení části přítoků do této nádrže, zejména pak řeky Jordán. Částečně je tady souvislost se zemědělstvím, ale také s výrobou pitné vody. A do třetice nelze nezmínit jeden z největších kontaminačních problémů na světě. Jedná se o část delty řeky Ganga na území státu Bangladéš o rozloze zhruba 90 000 km², kde žije kolem 80 mil. obyvatel. Zde byly na doporučení a s finanční pomocí řady mezinárodních agentur a neziskových organizací vybudovány tisíce vrtů v hlubším obzoru spodních vod. Tím se sice omezilo využívání mikrobiálně kontaminovaných vod pocházejících z mělkých zvodní a došlo k omezení šíření parazitárních onemocnění, ale na úkor masivního znečištění arzenem, kterým jsou vody z hlubší zvodně kontaminovány. Důsledky v podobě chronické otravy arzenem až 20 % populace v daném území jsou úděsné.

Vodohospodáři sdružení v nejvýznamnějších zájmových organizacích (SOVAK ČR, SVH ČR a CzWA) kontinuálně a systematicky sledují vývoj vodního hospodářství ze všech možných úhlů pohledu a ve všech myslitelných souvislostech. Dobře si uvědomují svoji odpovědnost za zajištění dostatečných zdrojů vody pro společnost, a to nejen z hlediska kvantitativního, ale samozřejmě také z pohledu kvality. Uvědomují si, že ve vodárenství se musí přijímat rozhodnutí velmi pečlivě připravená a promyšlená, protože budou vytvářet podmínky pro rozvoj oboru v časovém horizontu i mnoha desítek let. V takovém případě může chybné rozhodnutí způsobit nevratné škody.

Pod dojmem těchto faktů přistoupily zmíněné organizace již v říjnu roku 2021 k formulování a přijetí vám dobře známého

Accelerating Change, neboli zrychlení změny, jak by asi mohl znít doslovný překlad anglického výrazu, je idea, která by měla provázet oslavy Světového dne vody pro letošní rok.

Snad se mnou budete souhlasit, že obecně platí zásada či pravidlo vycházející z logiky, že pro urychlení jakékoliv

Pozičního dokumentu – vodní hospodářství ČR pro roky 2021–2030 s jeho hlavními cíli:

1. Poskytování bezpečných a spolehlivých vodohospodářských služeb.
2. Ochrana vodních zdrojů jako zranitelného strategického zdroje.
3. Podpora hodnoty vodohospodářských služeb k zajištění dlouhodobě udržitelného financování.
4. Posun k vodohospodářským službám, které jsou šetrné ke zdrojům a jsou klimaticky neutrální.
5. Posílení ochrany vodních zdrojů a odolnosti vodohospodářských služeb z hlediska přírodních katastrof, vývoje klimatu, ekonomiky, legislativy a dalších bezpečnostních rizik.
6. Podpora vody v oběhovém hospodářství.
7. Umožnění inovací a inspirování profesionálů ke splnění současných i budoucích výzev.
8. Správa dlouhodobých aktiv v rychle se měnícím prostředí.

Mrtvé moře v důsledku lidské činnosti vysychá. Foto: Ing. Vilém Žák

S odstupem času a při vědomí všech událostí, které se od doby přijetí dokumentu do dnešního dne odehrály, si teprve uvědomuji, jak nadčasový obsah se podařilo do textu Pozičního dokumentu vtisknout.

V této souvislosti mohou čeští vodohospodáři naplňovat myšlenku Světového dne vody pro rok 2023 Accelerating Change, protože ví proč, jak a čeho chtějí dosáhnout.

Ing. Vilém Žák
ředitel a člen představenstva SOVAK ČR